

## M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination

Oct/Nov-2021 (OLD COURSE)

## ADVANCED COST &amp; FINANCIAL ACCOUNTING (ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

## Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ ખ્યાતી મેન્યુ. કંપની તમને ઉત્પાદન અંગે નીચેની માહિતી આપે છે.

(૨૦)

| વર્ષ | વેચાણ રૂ. | નફો રૂ. |
|------|-----------|---------|
| 2019 | 20,0000   | 20,000  |
| 2020 | 240,000   | 28000   |

ઉપતરની વિગતો પરથી નીચેની ગણતરી કરો.

1. નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
2. સ્થિર ખર્ચ
3. જ્યારે વેચાણ રૂ. 180.000 હોય ત્યારે નફો.
4. જ્યારે નુકશાન રૂ. 4000 હોય ત્યારે વેચાણ
5. રૂ. 40,000 નફો કમાવા માટે જરૂરી વેચાણ
6. સમતૂર બિંદુ
7. રૂ. 150,000 ના વેચાણે સલામતી ગાળો (ટકામાં)

અથવા

પ્રશ્ન.૧ સનશાઈન લિ. હાલમાં પોતાની 80% ક્ષમતાએ કાર્યરિત છે. અને બધું ઉત્પાદન સમસેટ લિ. ને પૂરું પાડે છે. સનશાઈન લિ. પોતાની વસ્તુ રૂ. 3,50,000 માં સનસેટ લિ. ને પૂરી પાડે છે. અને વેચાણ પર 20% નફો મેળવે છે. એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ પડતર સ્થિર છે. પરોક્ષ પડતરના અંદાજો નીચે મુજબ છે.

| વિગત               | 80% ક્ષમતા<br>20,000 એકમો | 90% ક્ષમતા<br>22,500 એકમો | 100% ક્ષમતા<br>25,000 એકમો |
|--------------------|---------------------------|---------------------------|----------------------------|
| ચલિત ખર્ચો રૂ.     | 60,000                    | 67,500                    | 75000                      |
| અર્ધચલિત ખર્ચો રૂ. | 25000                     | 27,500                    | 30,000                     |
| સ્થિર ખર્ચો રૂ.    | 60,000                    | 60,000                    | 60,000                     |

સનશાઈન લિ. ને હાલના ઉત્પાદનના 20% જેટલો નિકાસ ઓર્ડર મળે છે. આ માટે વધારાનો પેકિંગ ખર્ચો રૂ. 1000 થવાની ધારણ છે.

નિકાસ ઓર્ડર અંગે વસ્તુની કિંમત એવી રીતે નક્કી કરો કે જેથી નિકાસ કિંમત પર 10% નફો મળે.

પ્રશ્ન.૨ X કંપની સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ રાખે છે 01-01-2020 ના રોજની નીચે મુજબની બાકીઓ મળે છે.

(૨૦)

| વિગત                           | ઉધાર રૂ. | જમા રૂ. |
|--------------------------------|----------|---------|
| નફા. નુકશાન ખાતું              | -        | 16000   |
| માલસામાન ખાતાવહી               |          |         |
| નિયંત્રણખાતું                  | 9000     | -       |
| ચાલુકામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું | 8500     | -       |
| તૈયાર માલ ખાતાવહી              |          |         |
| નિયંત્રણખાતું                  | 6500     | -       |
| બેંક ખાતું                     | 5000     |         |

|                       |        |        |
|-----------------------|--------|--------|
| લેણદારોનું ખાતું      | -      | 4000   |
| સ્થિર મિલકતોનું ખાતું | 27500  | -      |
| દેવાદારોનું ખાતું     | 6000   | -      |
| શેર મૂડીનું ખાતું     | -      | 40000  |
| ઘસારાની જોગવાઈ ખાતું  | -      | 2500   |
|                       | 62,500 | 62,500 |

તા. 31-12-2020 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે.

|                                      |          |
|--------------------------------------|----------|
| મજૂરી (પ્રત્યક્ષ)                    | 43,500   |
| મજૂરી (પરોક્ષ)                       | 2500     |
| માલસામાન ખરીદી (ઉધાર)                | 50,000   |
| ઉત્પાદન માટે આપેલ માલ                | 55000    |
| સમારકામ માટે આપેલ માલ                | 1000     |
| વર્ષ દરમિયાન તૈયાર માલ (પડતર કિંમતે) | 107,500  |
| વેચાણ (ઉધાર)                         | 150,000  |
| વેચાણ માલની પડતર                     | 1,10,000 |
| ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા ફાળવેલ          | 24000    |
| ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા ચૂકવેલ          | 20000    |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા ચૂકવેલ           | 6000     |
| ચૂકવેલ વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ             | 7000     |
| લેણદારોને ચૂકવેલ                     | 50,500   |
| દેવાદારોએ કરેલ ચૂકવણી                | 1,45,000 |
| મશીનરીનો ઘસારો                       | 650      |

અગાઉથી ચૂકવેલ ભાડું (ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચામાં સમાયેલ) 150

જરૂરી ખાતાં અને કાચું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ શ્રી નારાયણ કંપની સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ ચોપડા રાખે છે. તા. 1-1-2019 ના રોજ નીચેની બાકીઓ દર્શાવેલ છે.

| વિગત             | ઉધાર   | જમા રૂ. |
|------------------|--------|---------|
| બેંક સિલક        | 3000   | -       |
| સ્ટોક: તૈયાર માલ | 4000   | -       |
| ચાલુકામ          | 6500   | -       |
| કાચોમાલ          | 6000   | -       |
| દેવાદારો         | 1000   | -       |
| સ્થિર સિલકતો     | 102000 | -       |
| લેણદારો          | -      | 2000    |
| ઘસારાની જોગવાઈ   | -      | 2500    |
| મૂડી ખાતું       | -      | 110,000 |
| નફ-નુકશાન ખાતું  | -      | 8000    |
|                  | 122500 | 122500  |

વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો:

|                               |        |
|-------------------------------|--------|
| માલ સામાનની ઉધાર ખરીદી        | 10,000 |
| ઉત્પાદન અંગે આપેલી માલ સામાન: | 7000   |
| પ્રત્યક્ષ                     | 1000   |
| પરોક્ષ                        | 6000   |
| લેણદારોને ચુકવણી              |        |
| ચુકવેલી મજૂરી: પ્રત્યક્ષ      | 10,000 |
| પરોક્ષ                        | 2000   |
| ઉત્પાદન થયેલ તૈયાર માલ        | 30,000 |
| વેચેલા માલની પડતર             | 32000  |
| વેચાણ                         | 40,000 |
| દેવાદારો પાસેથી મળ્યા         | 35000  |
| કારખાના ઓવરહેડ                | 6000   |
| ઓફિસ ઓવરહેડ                   | 1000   |
| વેચાણ ઓવરહેડ                  | 1000   |
| ઘસારો                         | 500    |

જરૂરી ખાતાંઓ તૈયાર કરો અને 31-12-2019 નું કાચું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.3 Z કંપની નીચે આપેલ માહિતી પરથી પડતર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો. અને તા. 31 મી માર્ચ (૧૫) 2020ના રોજનું કાચું સરવૈયું બનાવો.

તા. 1-4-2019 ના રોજની બાકીઓ:

| વિગત                           | ઉધાર રૂ. | જમા રૂ. |
|--------------------------------|----------|---------|
| માલસામાન ખાતાવહી નિ. ખાતું     | 124000   | -       |
| ચાલુ કામ ખાતાવહી નિ. ખાતું     | 62500    | -       |
| તૈયાર માલ ખાતાવહી નિ. ખાતું    | 124000   | -       |
| કારખાના પરોક્ષ ખર્ચનું ખાતું   | 8400     | -       |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચનું ખાતું    | -        | 12000   |
| વેચાણ-વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ ખાતું  | 6500     | -       |
| સામાન્ય ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું | -        | 313400  |

તા. 31-03-2020 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો

|                                    |          |
|------------------------------------|----------|
| માલસામાનની ખરીદી                   | 480100   |
| પુરો પાડેલ માલસામાન: જોબ (ઉત્પાદન) | 477400   |
| મરામત વિભાગ                        | 41200    |
| વહિવટ ઓફિસ                         | 3400     |
| વેચાણ-વિતરણ વિભાગ                  | 7200     |
| પ્રત્યક્ષ મજૂરી                    | 1,49,300 |
| પરોક્ષ મજૂરી                       | 65000    |
| આવકમાલ ગાડાભાડું                   | 8400     |
| કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ-ચૂકવેલ         | 242300   |

|                                   |          |
|-----------------------------------|----------|
| -વસૂલ કરેલ                        | 359100   |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા-ચૂકવેલ        | 74100    |
| ઉત્પાદન ખાતે વસૂલ કરેલ            | 52900    |
| વેચાણ ખાતે વસૂલ કરેલ              | 14800    |
| વેચાણ-વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા-ચૂકવેલ   | 64200    |
| -વસૂલ કરેલ                        | 82000    |
| તૈયાર માલનું ઉત્પાદન              | 958,400  |
| તૈયાર માલનું વેચાણ (પડતર કિંમત)   | 977300   |
| તૈયાર માલનું વેચાણ (વેચાણ કિંમતે) | 12,43000 |

અથવા

પ્રશ્ન.3 ABC કંપની લિ. ના હિસાબો 1-1-2020 ના રોજ નીચેની બાકીઓ જોવા મળે છે.

| વિગત                               | ઉધાર રૂ. | જમા રૂ. |
|------------------------------------|----------|---------|
| માલસામાન ખાતાવહી હવાલાખાતું        | 105000   | -       |
| અર્ધ તૈયાર માલ ખાતાવહી હવાલા ખાતું | 78400    |         |
| તૈયાર માલ ખાતાવહી હવાલાખાતું       | 55800    | -       |
| સામાન્ય ખાતાવહી હવાલાખાતું         | -        | 239200  |

તા. 31-12-2020 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ દરમિયાન થયેલ વ્યવહારોને લીધે નીચે મૂજબની બાકીઓ

|                                         |          |
|-----------------------------------------|----------|
| ઉદભવી:                                  | રૂ.      |
| સ્ટોર્સની ખરીદી                         | 360000   |
| ઉત્પાદન માટે મોકલેલ માલસામાન            | 393000   |
| ફેક્ટરી મરામત માટે પૂરો પાડેલ માલસામાન  | 15000    |
| વેતન                                    | 615000   |
| ઉત્પાદન વેતન                            | 590,000  |
| અનઉત્પાદન વેતન                          | 2,5000   |
| આવકમાલ ગાડાભાડું                        | 6000     |
| ઉત્પાદન ખાતે લઈ ગયેલ કારખાના પરોક્ષખર્ચ | 179000   |
| કારાખાણા પરોક્ષ ખર્ચ                    | 140000   |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ                      | 18000    |
| ઉત્પાદન ખાતે ફાળવેલ વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ  | 18,400   |
| વર્ષ દરમિયાન થયેલ ઉત્પાદન (પડતર કિંમત)  | 11,72000 |
| વેચાયેલ ઉત્પાદન માલ (પડતર કિંમત)        | 1200000  |
| વેચાણ                                   | 1400,000 |
| વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ                       | 13400    |

જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો અને તા. 31-12-2020 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટેની બાકીઓનું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

(૧૫)

- |                              |                            |
|------------------------------|----------------------------|
| 1. બેલેન્સ સ્કોર કાર્ડ (BSC) | 2. બેન્સ માર્કિંગ          |
| 3. સમાન પડતર પદ્ધતિ          | 4. આંતરપેઢી તુલના          |
| 5. સમાન પડતર પદ્ધતિનું નહત્વ | 6. આંતરપેઢી તુલનાનું મહત્વ |

**ENGLISH VERSION**

- Q.1 Following information are provided of the khyati mfg. Ltd about its product: (20)

| Year | Sales (Rs.) | Profit (Rs.) |
|------|-------------|--------------|
| 2019 | 20,000      | 20,000       |
| 2020 | 240,000     | 28000        |

From the above information give the answers of the following:

1. Profit Volume ratio.
2. Fixed expenses
3. If Sales Rs. 180,000 then amount of profit
4. If Loss Rs. 4000 then amount of Sales.
5. Describe Sales to earn profit of Rs. 40,000
6. Break-even point
7. Margin of Safety in parentage for actual Sales of Rs. 150,000.

OR

- Q.1 Sunshine Ltd. at present operating its plant at 80% Capacity to manufacture a product only to need the demand of sunset Ltd. sunshine Ltd. supplies the product for Rs. 350,000 and earn profit of 20% on Sales. Direct cost per unit is constant. The indirect Cost estimated as under:

| Particulars           | 80% Cap.<br>20,000 Units | 90% Cap.<br>22,500 Units | 100% Cap.<br>25000 Units |
|-----------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Variable Cost Rs.     | 60,000                   | 67,500                   | 75000                    |
| Semi Variable<br>Cost | 25000                    | 27,500                   | 30,000                   |
| Fixed Cost Rs.        | 60,000                   | 60,000                   | 60,000                   |

Sunshine Ltd. received an export order for the product equal to 20% of its present operating Capacity. Additional packing charges will be Rs. 1000 for the order.

Determine the price of export order to give a profit margin of 10% on export price.

- Q.2 X company Keeps its accounts according to integrated accounting system. Following Balances as on 1-1-2020 are available: (20)

| Particulars                          | Debit Rs. | Credit Rs. |
|--------------------------------------|-----------|------------|
| Profit and Loss Account              | -         | 16000      |
| Material Ledger Control A/C          | 9000      | -          |
| Working Progress Ledger Control, A/C | 8500      | -          |
| Finished goods Ledger Control A/C    | 6500      | -          |
| Bank Account                         | 5000      | -          |
| Creditors Account                    | -         | 4000       |
| Fixed Assets Account                 | 27500     | -          |
| Debtors Account                      | 6000      | -          |
| Share Capital Account                | -         | 40000      |
| Provision for Depreciation A/C       | -         | 2500       |
|                                      | 62,500    | 62,500     |

Transaction during the year ended 31-12-2020 are as follow:

|                                                    |          |
|----------------------------------------------------|----------|
| Wages (Direct)                                     | 43,500   |
| Wages (Indirect)                                   | 2500     |
| Raw material purchased (Debit)                     | 50,000   |
| Raw material issued to production dept.            | 55000    |
| Raw material issued for maintenance                | 1000     |
| Cost of finished good during the year (cost price) | 107,500  |
| Sales (Debit)                                      | 150,000  |
| Cost of good sold                                  | 1,10,000 |
| Production overhead recovered                      | 24000    |
| Production overhead paid                           | 20000    |
| Administrative overhead paid                       | 6000     |



|                                            |          |
|--------------------------------------------|----------|
| purchase of Raw material                   | 480100   |
| Raw material provided to: Job (production) | 477400   |
| Maintenance dept.                          | 41200    |
| Selling dist. Dept.                        | 7200     |
| Direct wages                               | 149300   |
| Indicted wages                             | 65000    |
| Carriage inward                            | 8400     |
| Production overhead paid                   | 242300   |
| “ charged to the production                | 359100   |
| Administrative overhead paid               | 74100    |
| Charged to the Production                  | 52900    |
| Charged to the Sales                       | 14800    |
| Selling 2 distribution o/h paid            | 64200    |
| “ “ recovered                              | 82000    |
| Production of Finished goods               | 958,400  |
| Sales of finished goods (cost price)       | 977300   |
| Sales of finished goods (selling price)    | 12,43000 |

OR

Q.3 Following balance of ABC company Ltd as on 1-1-2020 are available.

| Particulars                         | Debit Rs. | Credit Rs. |
|-------------------------------------|-----------|------------|
| Material Ledger Adj. A/C            | 105000    | -          |
| Semi-finished goods Ledger Adj. A/C | 78400     | -          |
| Finished goods Ledger Adj. A/C      | 55800     | -          |
| General Ledger Adj. A/C             | -         | 239200     |

Following balance created due to transaction of the year ended 31-12-2020.

|                                            |          |
|--------------------------------------------|----------|
|                                            | Rs.      |
| Purchases of stores                        | 360,000  |
| Material provided to the production        | 393000   |
| Material provided for factory militance    | 15000    |
| Wages                                      | 615000   |
| Production Wages                           | 590,000  |
| Un production Wage                         | 25000    |
| Carriage in Ward                           | 6000     |
| Factory overhead charged to the production | 179000   |
| Factory overhead                           | 140,000  |
| Office overhead                            | 18000    |
| Office overhead charged to the production  | 18400    |
| Production during the year (Cost price)    | 11,72000 |
| Production sold (Cost price)               | 1200,000 |
| Sales                                      | 1400,000 |
| Sale overhead                              | 13400    |

Open necessary Ledger Accounts and prepare trial balance as on 31-12-2020.

Q.4 Write short notes (Any Three)

1. Balance Scorecard (BSC)
2. Bench marking
3. Uniform Costing
4. Inter-firm Comparison
5. Imponents of uniform Costing
6. Importants of Inter-firm Comparision.

(15)

\*\*\*\*\*